

Nr 235.

Av herr **Boberg m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om delning av jord å landet m. m.*

I särskilda i riksdagens kamrar väckta motioner, nr 232 i första kammaren av herr Dahl, Adolf, m. fl. och nr 357 i andra kammaren av herr Björkman m. fl., i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition*, nr 38, med förslag till lag om delning av jord på landet m. m., har hemställts, att i berörda lag måtte vidtagas vissa ändringar, varvid särskilt borde beaktas, bl. a., att behörigheten att verkställa avstyckning inom samhälle å landet, där den för städerna gällande ordning för bebyggande skulle iakttagas, utsträcktes till att avse jämväl den, som ägde behörighet till befattning såsom mättningsman i stad och icke vore lantmätare, ävensom att Konungens befallningshavande bleve den myndighet, som hade att fastställa avstyckningar inom samhälle, varom nu nämnts. ävensom i städer, varest ej funnes magistrat.

Jämte det vi uttala vår fulla anslutning till de yrkanden, som sålunda och jämväl i övrigt gjorts i dessa motioner, anse vi, att den i motionerna föreslagna behörigheten för även andra personer än lantmätare att verkställa avstyckningsförrättningar å landsbygden utsträcktes till att avse ej blott, såsom i motionerna antytts, samhällen å landet, där den för städerna gällande ordning för bebyggande skall iakttagas, utan även avstyckningar i allmänhet på landsbygden för bostadsändamål eller för beredande av plats för industriella anläggningar eller i annat liknande syfte, vare sig dessa verkställas i enlighet med av Konungens befallningshavande jämlikt 19 kap. 1 § 2 st. jorddelningslagen godkänd plan eller icke, ävensom att alla dessa avstyckningar borde fastställas — såsom med avseende å jordavsöndringar nu är fallet — av vederbörande länsstyrelse.

Vår åsikt att något monopol för lantmätare ifråga om nu berörda avstyckningar å landsbygden ej bör stadgas grunda vi på den omständigheten, att genom införandet av dylikt monopol skulle lantmäteriförrättningarna i hög grad försinkas, såväl de egentliga lantmäteriförrättningarna — såsom lagaskiftesförrättningar och dylika — som avstyckningsförrättningarna. Huru angeläget det är att sistnämnda förrättningar verkställas utan tidsutdrägt, så att sakägaren ej behöver vänta med fastighetens tillgodogörande och därigenom drabbas av kostnader och andra olägenheter, ligger i öppen dag; och lika vik-

tigt är, att lantmätaerne av andra åligganden ej dragas från sina egentliga uppgifter. Att förhållandena i sistnämnda avseende redan nu lämna åtskilligt övrigt att önska, torde framgå av nedannämnda av professorn vid tekniska högskolan P. E. Fagerholm lämnade statistiska uppgifter. Dessa avse lantmäteriförrättningar inom Stockholms län, vilka till lantmäteristyrelsen anmälts avslutade under åren 1907 och 1924 och vilka för det förra året uppgått till ett antal av cirka 220 och för det senare till cirka 170. Tiden från förordnandet till arbetets påbörjande uppgick till mindre än 1 månad i 29 % av förrättningarna år 1907 och i 6 % år 1924, samt till mer än 6 månader i 13 % av förrättningarna år 1907 och i 53 % år 1924. Tiden från arbetets påbörjande och till dess avslutande uppgick år 1907 till mindre än 1 månad i 74 % av förrättningarna och år 1924 i 52 %, men uppgick däremot till mer än 6 månader i 10 % av förrättningarna år 1907 och i 32 % år 1924. Tiden från det jordägaren begärt förrättningen till dess den avslutats uppgick till mindre än 1 månad år 1907 i 24 % av förrättningarna och år 1924 i endast 2 %, under det att tiden uppgick till mer än 6 månader år 1907 i 31 % av förrättningarna och år 1924 i 68 % av samma förrättningar. Åren 1907 och 1924 för ifrågavarande jämförelse äro godtyckligt valda och med avsikt tagna så långt före och efter lantmäteriväsendets omorganisation, att de för sagda år meddelade uppgifterna kunna anses motsvara stabila förhållanden. Att skillnaden ifråga om uppgifterna under nämnda år icke beror på en tillfällighet visas av den omständigheten, att för mellanliggande år antalet av med förordnande utförda förrättningar, som utförts inom 6 månader från förordnandet, utgjorde i procent av hela antalet med förordnande utförda förrättningar år 1907 69, 1912 53, 1917 57, 1918 66, 1919 55, 1920 49, 1921 46, 1922 36, 1923 40 och 1924 32. Ökningen av tidsutdräkten har alltså i stort sett varit kontinuerlig och har gått jämsides med ökningen av de av lantmätare utan förordnande utförda förrättningarna, d. v. s. huvudsakligen avsöndringar. Antalet sådana förrättningar utgjorde år 1912 (statistik för 1907 saknas i detta hänseende) cirka $\frac{2}{3}$ av antalet förrättningar med förordnande, men år 1924 cirka $3\frac{1}{2}$ gånger antalet förrättningar med förordnande.

Ovan omförmälda siffror visa oförtydbart, att om, såsom lagförslaget förutsätter, kompetenta ingenjörer hindras att taga befattning med ifrågavarande förrättningar, vilket skulle medföra en ökning av lantmätarnes arbetsbörda, skulle följden bli — till skada för det allmänna och den enskilde — en allt mer stegrad försening av de förrättningar, som tillhöra lantmätarnes egentliga arbetsområde. Måhända bleve härav rentav en följd, att en lantmäteriförrättning av sistnämnda slag endast i sällsynta undantagsfall bleve slutförd ens inom sex månader.

På det att Konungens befallningshavande, vilken myndighet åligger att övervaka byggnadsverksamheten inom länet, skall erhålla kännedom om och möjlighet till kontroll över ett samhälles första tillblivelse, anse vi att åt Konungens befallningshavande bör anförtros fastställandet av ifrågavarande avstyck-

ningar, i synnerhet som överlantmätarens granskning av dylika avstyckningar endast bliver av mätningsteknisk natur.

På grund av det anförda hemställa vi,

att i den föreslagna lagen om delning av jord å landet m. m. (Kungl. Maj:ts proposition nr 38) måtte vidtagas de förändringar — utöver de i motionerna till årets riksdag nr 232 i första kammaren och nr 357 i andra kammaren föreslagna —

att behörigheten för personer, som äga behörighet såsom mätningmän i stad och som icke äro lantmätare, att verkställa avstyckning inom samhälle å landet utsträcket till att avse ej blott samhällen å landet, där den för städerna gällande ordning för bebyggande skall iakttagas, utan även avstyckningar i allmänhet på landsbygden, företagna uteslutande eller huvudsakligen för bostadsändamål eller för beredande av plats för industriella anläggningar eller i annat liknande syfte, vare sig dessa verkställas i enlighet med av Konungens befallningshavande jämlikt 19 kap. 1 § 2 st. jorddelningslagen godkänd plan eller icke; samt

att alla dessa avstyckningar fastställas — såsom med avseende å jordavsöndringar nu är fallet — av vederbörande länsstyrelse.

Stockholm den 18 februari 1926.

Carl Boberg.

Nils Ant. Nilsson.

Jöns Pålsson.

Ulrik Leander.
